

Universitetskanslersämbetets tematiska utvärdering av breddad rekrytering

Självvärdering breddad rekrytering

Lärosäte: Enskilda Högskolan Stockholm

Syftet med den tematiska utvärderingen är att på nationell nivå synliggöra hur landets lärosäten arbetar med breddad rekrytering, visa på vilka resultat som har uppnåtts och vilka utvecklingsbehov som finns och att på så vis bidra med kunskap och utveckling. Ambitionen är att utvärderingen både ska skapa kunskap om arbetet med breddad rekrytering och göra nytta genom att stödja utvecklingsarbetet för högsta möjliga kvalitet i sektorn.

Likt en traditionell utvärdering görs en bedömning av respektive lärosätes arbete med breddad rekrytering men det ges inget samlat omdöme om lärosätets arbete eller uppnådda resultat. Bedömnarnas roll är att göra en bedömning av respektive lärosätes arbete i form av graderade rekommendationer och ge återkoppling till lärosätet med fokus på utveckling.

Bedömning utifrån lärosätets förutsättningar

Enligt högskolelagen (se 1 kap. 5 § fjärde stycket) har lärosätet krav på sig att arbeta med breddad rekrytering men hur lärosätet har valt att arbeta kan se olika ut beroende på lärosätets organisation, inriktning, storlek etc. Självvärderingen inleds därför med en bakgrundsbeskrivning där lärosätet redogör för sina specifika förutsättningar för arbetet med breddad rekrytering. Därefter besvarar lärosätet de fyra utvärderingsfrågorna. På så vis kan lärosätet analysera och värdera sitt arbete utifrån sitt eget lärosätes specifika profil och förutsättningar och få återkoppling utifrån det.

Utforskande ansats för att gynna interna kvalitetsarbetet

Syftet med självvärderingen är att ge lärosätet möjlighet att beskriva, analysera och värdera sitt arbete med breddad rekrytering. Utvärderingsfrågorna är därför formulerade som öppna och breda frågor för att uppmuntra lärosätet att ha en utforskande ansats när det analyserar och värderar sitt arbete. Att skriva en självvärdering kan därmed vara en del av det interna kvalitetsarbetet där berörda aktörer får en gemensam syn på hur lärosätet arbetar med breddad rekrytering, resultat och utvecklingsbehov.

Utvärderingen omfattar lärosätenas arbete med breddad rekrytering. Detta utesluter inte att lärosätena kan redogöra för arbete med breddat deltagande som ett verktyg för arbetet med breddad rekrytering.

Vägledning, mall och instruktioner för självvärderingen

I *Vägledning för tematisk utvärdering av breddad rekrytering* (UKÅ 2020, reg.nr 411-00305-20) presenteras utvärderingens bakgrund, utgångspunkter och uppläggning samt de bedömningsområden och utvärderingsfrågor som ingår i utvärderingen. I vägledningen finns förklarande text som syftar till att ge uppslag på vad som kan rymmas inom respektive utvärderingsfråga.

Denna mall ska användas för självvärderingen och består av de bedömningsområden och utvärderingsfrågor som ingår i utvärderingen:

- **Styrning och organisation**
- **Utformning, genomförande och resultat**

Följande instruktioner gäller för självvärderingen:

- Självvärderingen indelas i enlighet med rubrikerna som anges nedan. Lärosätet är fritt att strukturera sin text med ev. underrubriker.
- Självvärderingen kan innehålla länkar, men endast för att närmare beskriva exempel. Vänligen kontrollera att ev. länkar är tillgängliga för externa bedömare. Det är viktigt att självvärderingen ska kunna läsas och bedömas utan att bedömarna tar del av länkarna.
- Maximalt fem bilagor får laddas upp som komplement till självvärderingen. Ev. ytterligare dokument kan listas på ett försättsblad till bilagorna så att bedömarna kan efterfråga dem vid behov. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömarna vid förfrågan.
- Självvärderingen ska inte överstiga 35 000 tecken med blanksteg (motsvarande 10 sidor i 11 punkters textstorlek), exklusive SWOT-analys, mallens rubriker och inledande text. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Självvärderingen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast den 3 maj 2021. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Bakgrundsbeskrivning

Beskriv lärosätets specifika förutsättningar för arbetet med breddad rekrytering, t.ex. lärosätets profil, utbildningsutbud, antal studenter, antal doktorander, nationell eller regional rekrytering.

Enskilda Högskolan Stockholm (EHS) är en enskild utbildningsanordnare med utbildningsprogram inom två områden: Teologi/religionsvetenskap, samt mänskliga rättigheter och demokrati. Högskolan har tre enheter: *Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati*, *Avdelningen för religionsvetenskap och teologi*, samt *Avdelningen för östkyrkliga studier*. Alla tre avdelningarnas utbildningsprogram och kurser är öppna för alla med behörighet. Två av avdelningarna *Avdelningen för religionsvetenskap och teologi* och *Avdelningen för östkyrkliga studier*, har bland annat utbildningsprogram som svarar för den akademiska delen av utbildningen av präster, pastorer och församlingspedagoger inom olika kyrkosamfund, men kurserna är öppna för alla oberoende samfundstillhörighet, tro eller livsåskådning.

Högskolan har sitt ursprung i tre frikyrkliga pastorsutbildningar som nästintill enbart rekryterade sina studenter inom respektive samfund. Från starten i början av 1990-talet har det varit ett viktigt mål för lärosätet att nå utanför de tidigare traditionella studentgrupperna och skapa en studiemiljö där människor från olika bakgrund och kulturella traditioner kan mötas och arbeta tillsammans i utbildning och forskning. Efter att ha steg för steg ha breddat utbildningsutbudet med bland annat utbildningar i mänskliga rättigheter och demokrati, prästutbildning för Svenska kyrkan, prästutbildning och församlingspedagogutbildning för ortodoxa och österländska traditioner, har EHS idag både en studentpopulation och personal som på helt annat sätt än för några decennier sen, speglar det svenska samhällets mångfald.

Under de senaste åren har högskolan fått utökade statsanslag med ett utvidgat utbildningsuppdrag och under 2020 hade EHS över 900 registrerade studenter, från att tidigare pendlat runt 600-700 studenter. Räknat i helårsstudenter hade högskolan 347 HST 2020. Sedan 2008 har högskolan haft doktorander med doktorandplats vid EHS, men som varit inskrivna som forskarstuderande vid andra institutioner i Sverige eller Finland. 2016 erhöll EHS tillstånd att utfärda licentiat- och doktorsexamen i teologi/religionsvetenskap, vilket möjliggjorde att högskolan 2017 kunde starta upp en egen forskarutbildning. Idag har högskolan ett 20-tal egna doktorander och ett 10-tal kvarvarande doktorander inskrivna vid andra lärosäten. Den första EHS-disputationen ägde rum i januari innevarande år.

Högskolan har både en nationell och en internationell rekrytering av studenter och doktorander. Flera utbildningsprogram ges på engelska. Den internationella rekryteringen har sin tyngdpunkt i Europa. Nationellt rekryteras från hela landet, men med en tyngdpunkt inom Storstockholmsområdet.

Bedömningsområde: Styrning och organisation

Besvara utvärderingsfrågorna nedan genom att **beskriva, analysera och värdera** hur lärosätet tar sig an arbetet med kravet i högskolelagen om att bredda rekrytering till högskolan (HL 1 kap. 5 § fjärde stycket). Referera till ev. bilagor.

Beskriv, analysera och värdera lärosätets arbete med breddad rekrytering utifrån följande utvärderingsfrågor:

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?
2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet?

1. Vad vill lärosätet uppnå med arbetet?

Högskolan bildades 1993 bland annat utifrån behovet att skapa en ekumeniskt bred och mer dynamisk utbildningsmiljö för dem som ville studera teologi/religionsvetenskap i allmänhet eller för dem som siktade på att bli pastor eller präst. 1997 togs ytterligare ett steg i denna riktning genom att komplettera den teologiska utbildningen med utbildningsprogram inom mänskliga rättigheter och demokrati. För båda områdena kan sägas att det svenska samhället haft ett växande behov av människor med kunskap och kompetens, för att kunna insiktsfullt arbeta i mångkulturella miljöer. Kompetens inom både teologi/religionsvetenskap och mänskliga rättigheter och demokrati är av stor vikt för att på ett kompetent sätt kunna arbeta med olika brännande samhällsfrågor, både lokalt och globalt.

EHS har som ett av sina strategiska mål att "Eftersträva en breddad rekrytering så att den bättre speglar befolkningen när det gäller etnisk bakgrund och kön." Ett led i detta är inrättandet av en ny avdelning för östkyrkliga studier med fokus på folk med rötter från Mellanöstern och Östeuropa samt Afrika. Högskolans ledning, tillsammans med avdelningarna, driver ett kontinuerligt arbete för att bredda rekryteringen genom olika typer av marknadsföringsåtgärder och kontaktskapande, riktade mot olika sektorer av vårt samhälle, potentiella studentgrupper i Sverige och andra delar av världen. EHS har också sedan länge haft ett framgångsrikt arbete för att underlätta för fler med olika funktionshinder att genomföra högskolestudier. Som framgår av bakgrundsbeskrivningen har EHS idag både en personal- och studentsammansättning som på ett helt annat sätt än tidigare speglar det svenska samhället i stort.

När EHS startade upp på 1990-talet var feministteologi ett av högskolans profilområden. Successivt kom högskolan att här bredda perspektivet och inkludera fler perspektiv än kön. Ett övergripande syfte med högskolan är idag att skapa en studiemiljö där människor med olika bakgrund och med olika kulturella traditioner, oberoende av ålder, kön, sexuell identitet, nationalitet, språk, etnicitet och funktionsvariation kan mötas och arbeta tillsammans inom utbildning och forskning.

När studenter i mänskliga rättigheter och demokrati diskuterar förhållandet mellan exempelvis barns rättigheter, migration och funktionshinder är det ett sätt att förbereda sig för arbetslivssituationer där man som medborgare och anställd behöver väga olika rättigheter och intressen mot varandra. När till exempel präster, pastorer och församlingspedagoger från olika sammanhang möts och läser tillsammans under sin utbildning ökar det möjligheten för att de senare i arbetslivet kunna bygga broar mellan olika traditioner. Utbildningsprogrammen inom både teologi och mänskliga rättigheter och demokrati handlar om att, förutom att ge en gedigen grund för att professionellt arbeta med dessa frågor, bidra till att stärka integration och bygga ett demokratiskt samhälle där mänskliga rättigheter efterlevs.

De framgångar som uppnåtts är emellertid inte skäl för att slå sig till ro. Det finns stora utmaningar kvar. Det handlar om delvis lite olika utmaningar för de olika avdelningarna. För ett par handlar det till exempel om att få en jämnare könsfördelning inom avdelningen. För någon annan om en breddning av etnisk bakgrund eller en större blandning av teologisk bakgrund.

2. Hur skapar lärosätet ramar och förutsättningar för arbetet

Det nyligen av högskolans styrelse antagna styrdokumentet *Enskilda Högskolan Stockholm - Uppdrag, mål, värdegrund och strategi 2021-2025* arbetades fram i samverkan mellan högskolans styrelse, personal och studenter och anger mål som relaterar till arbetet med breddad rekrytering. Styrdokumentet har som en del av sin värdegrund att ”vara en inkluderande organisation där alla oavsett kön, ålder, etniskt ursprung, religiös övertygelse och livsåskådning, sexuell läggning, politisk uppfattning eller funktionsvariation ska vara och känna sig välkomna och respekterade.” Det betonar även vikten av ”en engagerad lärarkår med hög kompetens och en kultur som präglas av ett öppet och kreativt klimat där en mångfald av människor möts, växer och samverkar.”

En folkrörelseägd högskola som EHS arbetar kontinuerligt i nära samverkan med olika frivilligorganisationer och idéburna rörelser och har därigenom bra förutsättningar för att verka i nära samverkan med civilsamhällets aktörer och att kunna arbeta med utbildning och forskning som är relevant för högskolans olika avdelningar.

Högskolans ledning har under alla år arbetat för att bredda högskolans verksamhet och kunna attrahera nya studentgrupper. En förutsättning för detta har varit utökade statsanslag men också att skapa motivation hos donatorer att satsa på utbildning och forskning inom områden som är angelägna för samhället i allmänhet, och för civilsamhället i synnerhet. Större finansiella resurser utgör en faktor för att kunna arbeta framgångsrikt med att bredda rekryteringen. EHS har under åren 2018-2020 erhållit en utökning med 65 procent av de statligt finansierade utbildningsplatserna till idag motsvarande cirka 325 helårsstudenter. Högskolan har tack vare detta kunnat bygga ut *Avdelningen för östkyrkliga studier*. Sedan 2015 har EHS lyckats få donationer på över 28 miljoner öronmärkta för högskolans verksamhet. Till det kommer att en extern forskningsstiftelse helt inriktad på EHS verksamhet har bildats, som fokuserar på att dela ut stipendier företrädesvis för studier på masternivå.

De ortodoxa kyrkorna utgör idag en betydande grupp i det svenska samhället. Religion och religionsfrihet är djupt identitetsbärande för många av dem som har flytt hit från sina hemländer och religionen spelar en viktig roll när det gäller integrationen i det svenska samhället. Utbyggnaden vid EHS är viktig för att möta behovet av en relevant utbildning för ledare i östkyrkorna i Sverige. Utbildningen av präster och församlingspedagoger för dessa kyrkor har en stark europeisk profil och utbildningsprogrammen ges sedan ett par år på engelska. EHS samverkar med Sankt Ignatios och dess folkhögskola som förbereder studenter för akademiska studier, spelar en avgörande roll för utbildning och forskning med inriktning mot östkyrkorna i Europa.

Även utbildningen inom mänskliga rättigheter och demokrati får mer internationell inriktning genom att masterprogrammet från och läsåret 2021/2022 blir engelskspråkigt, och kommer förhoppningsvis bidra till att ytterligare bredda rekryteringen till högskolans utbildningsprogram vad gäller studenter med utländsk bakgrund och som inte har svenska som modersmål. Med utländsk bakgrund åsyftas här personer födda utomlands eller födda i Sverige med två utomlands födda föräldrar.

Ett verktyg i arbetet att bredda studentrekryteringen är att rekrytera medarbetare som speglar befolkningen när det gäller till exempel etnisk bakgrund och kön. Könsfördelningen är relativt jämn

både inom lärarkollegiet och inom administrationen tack vare ett målmedvetet arbete med detta i samband med nyrekryteringar. 2014 var andelen anställda kvinnor 45 procent. Vårterminen 2021 är andelen kvinnor 47 procent. Andelen anställda med utländsk bakgrund har ökat påtagligt under senare år från 7 procent 2014 till 19 procent 2021.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Besvara utvärderingsfrågorna nedan genom att **beskriva, analysera och värdera** hur verksamheten på ett systematiskt sätt utformas, genomförs och följs upp utifrån de ambitioner som lärosätet har beskrivit i utvärderingsfråga 1. Besvara frågorna genom att **ge exempel** (maximalt fem).

Beskriv, analysera och värdera lärosätets arbete med breddad rekrytering utifrån följande utvärderingsfrågor:

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?
4. Hur följer lärosätet upp resultatet från arbetet med breddad rekrytering?

3. Vad gör lärosätet i sitt arbete med breddad rekrytering?

Det alltmer mångkulturella Sverige blev tidigare påtagligt i studentsammansättningen bland dem som läste utbildningsprogram inom mänskliga rättigheter och demokrati, än i de teologiska utbildningsprogrammen. Men utvecklingen påverkade också EHS ägare Equmeniakyrkan och det uppstod ett växande tryck på att bredda rekryteringen till högskolans pastorsutbildning med inriktning på Equmeniakyrkan. I början av 2010-talet satsades på att besöka de mer mångkulturella församlingarna för att lyfta fram behovet av att rekrytera pastorskandidater från dessa miljöer.

EHS såg också en tydlig ökning av antalet personer med utländsk bakgrund under 2010-talet som visade intresse för det teologiska programmet med inriktning pastor. I ett brev från rekryteringsansvariga inom trossamfundet, skickat 2014 till *Referensgruppen för mångfald och religionsmöten* inom Equmeniakyrkan, redovisas hur personer från Angola, Bulgarien, Finland, Irak, Iran, Korea, Pakistan och USA under 2013 hade varit i kontakt med dem. Av pastorskandidaterna vårterminen 2014 hade 9 procent båda föräldrar födda utomlands. Vårterminen 2021 har 14 procent av pastorskandidaterna båda sina föräldrar födda utomlands.

Den växande andelen studenter/pastorskandidater med utländsk bakgrund medförde alltmer arbete med till exempel språkfrågor, behörighet till studier, validering av utländska betyg, praktik, kontakt med arbetsförmedling, anpassad studiegång, och de utmaningar som alltid uppstår i mötet mellan olika kulturer och teologiska traditioner.

Ett påtagligt steg i att bredda högskolan verksamhet och rekrytering var när EHS 2016 i samverkan med Sankt Ignatios i Södertälje inrättade akademiska utbildningsprogram för blivande präster och församlingspedagoger inom de ortodoxa kyrkorna. För att bredda rekryteringen och nå fler grupper har *Avdelningen för östkyrkliga studier* startat en collegeutbildning tillsammans med Sankt Ignatios folkhögskola där man under de två första åren kombinerar folkhögskolestudier med högskolestudier. Genom folkhögskolan når högskolan de studenter som annars inte med nödvändighet skulle välja högre studier.

Arbetet tillsammans med Sankt Ignatios har medfört fler lärare och studenter med utländsk bakgrund, samt fler kurser och program på engelska. Det har väsentligt breddat rekryteringen, av både lärare och studenter, med bland annat tre nya professorer med särskilt fokus på studenter med utländsk bakgrund.

Sedan många år EHS haft en kontinuerlig satsning på att identifiera och hjälpa studenter med funktionsnedsättning för att kunna ge dem särskilt pedagogiskt stöd. Detta har resulterat i att betydligt större andel studenter vid EHS får särskilt pedagogiskt stöd än genomsnittet vid andra lärosäten i landet. Den nationella statistiken visar en ökning från 3,7 procent 2017 till 4,9 procent 2019. Vid EHS hade 7,3 procent av studenterna någon form av särskilt pedagogiskt stöd under 2020.

För några år sedan startades en skrivarkonferens där studenterna kan vända sig för hjälp att utvecklas i författandet av akademiska texter. En konsekvens av pandemin är att EHS har utrustat lärosalarna med ny videoutrustning som möjliggör hybridundervisning där såväl lärare som studenter kan närvara både online och på campus i kurserna, vilket utnyttjades under första halvan av höstterminen 2020 innan Corona-restriktionerna medförde att all undervisning på nytt blev distansundervisning. Den nya utrustningen öppnar för att studenter med långa resvägar framöver kommer att i vissa kurser kunna välja på att delta online eller fysiskt på campus.

Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati har under läsåret 20/21 genomfört ett samråd med sina studenter för att få idéer till breddad rekrytering. Under vårterminen 2021 genomförde högskolan för första gången digitala öppet hus, vilket redan visat sig locka fler deltagare än tidigare former av öppet hus. En helt ny hemsida lanserades i slutet av 2020, som är utformad för att attrahera fler att ansöka till EHS kurser och utbildningsprogram. Ett stort fokus på nya hemsidan har varit att mer tydligt beskriva högskolans olika program också med hänsyn till de krav som ställs kring tillgänglighet.

Under 2021 kommer nya projekt starta som har kopplingar till arbetet med breddad rekrytering. Tack vare en donation planeras för ett utbildnings- och aktionsforskningsprogram inriktat på ledare som arbetar med barn och unga i mångkulturella miljöer. Här kommer kunskap och erfarenheter genereras som även ger EHS förutsättningar för att ännu bättre kunna rekrytera studenter från områden med stor etnisk mångfald och många med utländsk bakgrund.

Hur följer lärosätet upp resultat från arbetet med breddad rekrytering?

Ett verktyg att stämna av hur EHS arbete med breddad rekrytering fallit ut är att stämna av mot den statistik som UHR redovisar. Det handlar om studenternas geografiska spridning, om hur många som har svensk respektive utländsk bakgrund och om föräldrarnas utbildningsnivå. UHR-statistiken sträcker sig från läsåret 2008/2009 till läsåret 2017/2018. Statistiken släpar alltså efter ett par läsår.

Nyborjare läsåret 2017/18 fördelning på rekryteringslän

EHS hade sin dominerande rekrytering från Stockholms län, 61,3 procent. Näst mest – 8,6 procent - kom från Västra Götalands län. Det saknades helt studenter från Kalmar, Blekinge, Jämtlands och Norrbottens län. Övriga 15 län handlade om 0,8 - 4,5 procent. EHS rekryterar alltså studenter från stora delar av landet men har sitt primära rekryteringsområde i Storstockholm. Att 17 av 21 län var representerade bland högskolans studenter läsåret 2017/2018 får sägas vara en bred geografisk rekrytering för en högskola med EHS storlek. Genom de ovan beskrivna nya digitala resurserna kan en större del av högskolans kursutbud framöver göras tillgängligt för distansstudier och därmed öka möjligheterna för att boende i geografiskt avlägsna län i ökad utsträckning kan ta del av högskolans utbildningsprogram.

Högskolenyborjare med svensk och utländsk bakgrund läsåren 2007/08–2016/17

Statistiken för EHS vad gäller högskolenyborjare med utländsk bakgrund, dvs födda utomlands eller födda i Sverige med två utrikesfödda föräldrar, är ofullständig och saknas för fem av de tio åren i SCB:s statistik. För de fem år där uppgifter finns ligger andelen studenter med båda föräldrarna födda utomlands på i snitt 12 procent vid EHS, att jämföra med 7 procent för genomsnittet av alla landets lärosäten.

Nationellt låg andelen studenter med utländsk bakgrund under hela perioden på i snitt 19 procent. Tendensen var stigande. Läsåren 15/16 och 16/17 var andelen 22 procent respektive 24 procent. Tendensen för EHS var densamma, men i snitt med en större andel med utländsk bakgrund, 27 procent, dvs 8 procent högre än det nationella snittet.

Det arbete som initierades redan under första halvan 2010-talet gav resultat i en klart högre andel EHS-studenter med utländsk bakgrund än genomsnittet för landets högskolor och universitet. Då *Avdelningen för östkyrkliga studier* är inne i en expansionsfas kommer troligen andelen studenter med båda föräldrarna födda utomlands visa sig ha ökat under läsåren efter 2016/17.

Nybörjare läsåren 2008/09–2017/18 efter föräldrarnas utbildningsnivå

Nationellt var andelen studenter med föräldrar med endast förgymnasial utbildning 5,5 procent med en svagt sjunkande tendens. För EHS var motsvarande andel 8,8 procent och ingen tydligt sjunkande tendens. Läsåren 2008/2009 – 2017/2018 har alltså EHS en större andel studenter vars föräldrar har endast förgymnasial utbildning, i snitt 3,3 procent högre än riksgenomsnittet för landets lärosäten.

Könsfördelning

Ur EHS egen statistik kan utläsas att sett till EHS totala studentpopulation har könsfördelningen successivt blivit allt jämnare under senare år. Men det ser olika ut på de tre avdelningarna.

Andel kvinnor av det totala antalet studenter vid EHS:

2014: 74 procent	
2015: 74 procent	2018: 68 procent
2016: 71 procent	2019: 63 procent
2017: 70 procent	2020: 61 procent

För kalenderåret 2020 kan konstateras att 52 procent av programstudenterna i teologi var kvinnor. Inom *Avdelningen för religionsvetenskap och teologi* var av programstudenterna 64 procent kvinnor. Av programstudenterna inom *Avdelningen för östkyrkliga studier* var 25 procent kvinnor. Av programstudenterna inom *Avdelningen mänskliga rättigheter och demokrati* var 82 procent kvinnor under 2020. Nationellt ligger andelen högskolestudenter som är kvinnor på 60 procent. *Avdelningen för östkyrkliga studier* har utmaningen att rekrytera fler kvinnor och *Avdelningen mänskliga rättigheter och demokrati* behöver rekrytera fler män för att inom sina områden uppnå en jämnare könsbalans.

Sammanfattningsvis kan konstateras att de medvetna satsningar högskolan har gjort och fortsätter att göra, har inneburit en viss ökning av breddad geografisk rekrytering. Investeringar i digital utrustning skapar förutsättningar för en ännu större geografisk spridning. Studenter med utländsk bakgrund har ökat på högskolan och en fortsatt utveckling av *Avdelningen för östkyrkliga studier*, satsningar på fler engelskspråkiga program och kurser inom både *Avdelningen för religionsvetenskap och teologi* samt *Avdelningen för mänskliga rättigheter och demokrati*, skapar förutsättningar för en fortsatt god utveckling. Detta särskilt i kombination med den college-lösning högskolan i samarbete med Sankt Ignatios folkhögskola erbjuder för studenter med svaga förkunskaper eller svaga språkkunskaper. Högskolan rekryterar fler studenter som har föräldrar med låg utbildningsnivå i jämfört med genomsnittet i landet, och här föreligger ingen vikande trend. Könsfördelningen har blivit jämnare i högskolan totalt sett, men fortsatt arbete behöver göras för att få en jämnare könsbalans inom samtliga avdelningar.

SWOT-analys

Identifiera styrkor och svagheter med arbetet med breddad rekrytering. Identifiera utmaningar och de största hindren som lärosätet bedömer som viktiga att arbeta med. Redogör för vinster som lärosätet ser.

Förklara och reflektera över SWOT-analysen och hur den tagits fram.

Styrkor	Svagheter
<p>Betydelsen av kursutbud, deltidsstudier, samt campus- och/eller distansundervisning för rekryteringen av studenter</p> <ul style="list-style-type: none"> Möjligheten till distansundervisning och studier på deltid ökar rekryteringsbasen och möjliggör för studenter från hela Sverige att ta del av EHS utbildningsprogram; inte minst studenter från glesbygdsområden där möjligheten till akademiska studier saknas. Att många kurser ges på engelska inom kyrkliga studier, samt i allt fler fall i övrigt, ökar möjligheten för studenter med annat modersmål än svenska att studera på EHS. Kurser där teologi och mänskliga rättigheter möts, ger även möjlighet för studenter med dessa intressen att mötas. Ämnen inom EHS, som teologi och mänskliga rättigheter, tycks attrahera många människor i dag. Detta kan skapa en bred och ”osynlig” rekrytering. EHS är den enda högskola i Sverige som erbjuder Östkyrkliga studier med en så väldefinierad målgrupp, inklusive aktiv rekrytering genom närhet och vägar att nå denna målgrupp. <p>Liten högskola med starkt studentperspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> Genom att vara en liten högskola med förhållandevis små studentgrupper kan vi ha ett starkt studentperspektiv. Närhet till lärare, administrativ personal och medstudenter skapar trygghet och trivsel. Närvarokrav ger ökat samarbete mellan studenter och lärare <p>Studenter med funktionsnedläggning</p>	<p>Angående EHS kursutbud och närvarokrav</p> <ul style="list-style-type: none"> Som litet lärosäte kan EHS inte bredda kursutbudet mer än i begränsad omfattning. Närvarokrav när det gäller kurser som endast ges på campus, tycks vara en återkommande fråga från studenter som samtidigt arbetar deltid, har familj och/eller bor på annan ort. En utökad distansutbildning riskerar en sämre genomströmning. <p>Angående breddad rekrytering</p> <ul style="list-style-type: none"> Systematisering och uppföljning beträffande breddad rekrytering tycks saknas. Vi har till exempel inte full överblick över hur vi når ut i studiesvaga miljöer. Avhoppsfrekvensen bland studenter från socio-ekonomiskt utsatta grupper är större än bland andra studentgrupper. Varför? <p>Angående mångfald och kulturella olikheter</p> <ul style="list-style-type: none"> Kulturella olikheter mellan studenter och/eller lärare kan medföra missförstånd och svårigheter. <p>Angående så kallad studentpeng</p> <ul style="list-style-type: none"> Samhälls- och humanistisk utbildning inom högskola och universitet tilldelas en lägre studentpeng jämfört med utbildningar inom exempelvis medicin och teknik. Detta kan få till följd att kurser inom samhälls- och humanistiska ämnen har färre lärarledda undervisningstimmar, vilket kan påverka studenter från socio-ekonomiskt utsatta grupper negativt. EHS kurser är således klassade enligt en lägre ersättning.

- EHS har en stor andel studenter med funktionsnedsättning, vilket visar på en öppenhet och möjlighet för studenter med funktionshinder att studera på högskola.

Studenter från socio-ekonomiskt utsatta grupper – samverkan med folkhögskolorna

- Genom samverkan med folkhögskolor blir trösklarna lägre för studenter att med stöd påbörja eller återuppta sina akademiska studier. Genom denna samverkan kan vi också stödja studenter från socio-ekonomiskt utsatta grupper. Möjligheten till internat – kopplat till speciell utbildning – skapar en helhet för den som kommer från en annan miljö.
- Vid Sankt Ignatius folkhögskola är en majoritet av studenterna kvinnor.

Social och kulturell, etnisk och religiös mångfald

- EHS attraherar inte minst genom MRD-programmen¹ och ÖS², studenter med invandrarbakgrund, studenter från förorts- och mångkulturella miljöer. Beträffande ÖS bland annat genom samverkan med olika kyrkor med många kulturer representerade.
- Utifrån allas lika värde och värdighet bidrar EHS till att stödja, bevara och fördjupa studenternas egen identitet i relation till de kulturella miljöer och religiösa/icke-religiösa traditioner de kommer ifrån. Studenterna lär dessutom känna varandras kulturer. EHS representerar som helhet många olika religiösa samfund och traditioner.
- Mångfald i ovan nämnda bemärkelse kännetecknar även lärarkåren inom EHS.

Två geografiskt tillgängliga campusområden

- Förutom skolans digitala plattform, omfattar EHS genom god infrastruktur två geografiskt tillgängliga campusområden, Stockholm och Södertälje.

Angående utbildning och anställningsbarhet

- Arbetsmarknadens behov i relation till utbildningen av präster och pastorer, samt studenter med kompetens inom MRD, är begränsad. Pastorer erbjuds exempelvis inte alltid heltidstjänster, vilket kan påverka viljan att utbilda sig med inriktning pastor.

¹ MRD = Mänskliga rättigheter och demokrati

² ÖS = Östkyrkliga studier

Möjligheter	Hot
<p>Kursutbud, deltidsstudier, samt campus- och/eller distansundervisning för rekryteringen av studenter</p> <ul style="list-style-type: none"> EHS digitala utrustning möjliggör flexibilitet beträffande studenternas närvaro och geografisk bostadsort. EHS bör uppmärksamma att det finns fler kvinnor än män som är intresserade av att läsa teologi, men att kvinnor tycks vilja läsa kortare kurser. <p>Kursutbud och uppdragsutbildningar</p> <ul style="list-style-type: none"> EHS kan snabbt skapa nya ämnes- och avdelningsövergripande kurser när det gäller uppdragsutbildning. Förändringar är lättare att genomföra på en mindre högskola än en stor. <p>Social och kulturell, etnisk och religiös mångfald</p> <ul style="list-style-type: none"> Genom högskolans ekumeniska och kulturella bredd kan vi attrahera fler studenter. <p>Studenter med funktionsnedsättning</p> <ul style="list-style-type: none"> Möjligheter att med stöd av EHS tidigare erfarenhet nå ut till studenter med dubbel utsatthet, studenter med funktionshinder som även har annan kulturell bakgrund. <p>Studenter från socio-ekonomiskt utsatta grupper och samverkan med folkhögskolorna</p> <ul style="list-style-type: none"> Genom fortsatt strukturell samverkan med folkhögskolor kan högskolan fortsätta bredda rekryteringen av studenter. Efter pandemin stärka studiesvaga studenter genom campusundervisning, framför allt genom att använda flipped classroom, och de erfarenheter från distansundervisning som getts under pandemin. På längre sikt förstärka distanspedagogiken för att stärka studiesvaga studenter. 	<p>Angående EHS kursutbud</p> <ul style="list-style-type: none"> CSN:s propåer om att alla kurser måste vara del av ett utbildningsprogram, kan omöjliggöra studenters möjlighet att pröva på högskolestudier i liten skala. <p>Angående breddad rekrytering</p> <ul style="list-style-type: none"> EHS är en liten högskola och breddad rekrytering kan till exempel kräva betydande resurser i form av mer omfattande studievägledning och pedagogiskt stöd. Breddad rekrytering hotar skapa en obalans mellan olika studentkategorier vad gäller kunskapsnivå. Sveriges migrationspolitik och språkkrav kan ge minskade möjligheter till breddad rekrytering och internationell rörlighet. <p>Angående studiesvaga studenter</p> <ul style="list-style-type: none"> Fler studiesvaga grupper kan sänka skolans varumärke. Pandemin som hot mot socio-ekonomiskt utsatta studenter – ett hot att uppmärksamma efter pandemin i den fortsatta undervisningen. En väl fungerande utbildning inom grundskola och gymnasium borgar för goda förutsättningar att studera på högskola och universitet. EHS är beroende av och påverkas av nämnda förutsättningar. <p>Angående valet av EHS kursutbud ur ett genusperspektiv</p> <ul style="list-style-type: none"> Att studier i mänskliga rättigheter och demokrati i huvudsak attraherar kvinnor, och att Östkyrkliga studier är en lång utbildning som domineras av prästutbildning. Att prästutbildningen dominerar inom Östkyrkliga studier, vilket resulterar i en dominans av män. Att det saknas kyrkliga tjänster för kvinnor inom vissa kyrkor.

<p>Samverkan internt och externt på olika nivåer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemensam kurs för magister- och masterstudenter från olika lärosäten; inte bara på doktorandnivå. • Skapa möjlighet för EHS/ÖS-studenter att ta del av föreläsningar på andra högskolor/universitet. • Alumnverksamhet för inspiration och nätverksskapande. • Studentmentorskap. • Studenttidning: under utveckling på MRD-sidan. <p>Närhet och samverkan med civilsamhällets aktörer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som en folkrörelseägd högskola finns möjlighet till fortsatt breddad rekrytering genom EHS nära samverkan med civilsamhällets olika aktörer och organisationer. <p>Anställningsbarhet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ny webbsida skapas för information i fråga på både svenska och engelska. 	<p>Angående statliga resurser till högskolor och universitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krympande statliga resurser till högskolor och universitet kan göra det svårare för socio-ekonomiskt utsatta studenter om detta leder till ett minskat antal föreläsningar och lärarresurser.
---	---

SWOT-analysen genomfördes i form av ett Zoom-möte där avdelningarnas biträdande rektorer och studierektorer var med, tillsammans med studierektorn för forskarutbildningen och ansvarig för EHS kommunikationsavdelning. Zoom-mötet delades i två break out rooms som i tur och ordning gick igenom styrkor, svagheter, möjligheter och hot. Resultaten från grupperna sammanställdes successivt och avslutningsvis fick grupperna se helheten och ge avslutande kommentarer. Efter detta Zoom-möte sammanställdes slutligen gruppernas arbete till ovanstående SWOT-analys.

Sammanfattningsvis ser vi alltså som **styrkor** högskolans digitala omställning och utökade distansalternativ, att fler kurser ges på engelska och att ämnena i sig är attraktiva för studenter. Vi ser som styrkor att vi som en mindre högskola kan erbjuda närhet mellan studenter och mellan studenter och lärare, samt hålla ett tydligt studentfokus. Vi är starka i stöd till funktionshindrade och arbetar målmedvetet för att fortsatt profilera det. Vårt samarbete med folkhögskola gör att vi kan rusta studenter från socio-ekonomiskt utsatta grupper eller med låga förkunskaper för högskolestudier. Att vi redan har en mångkulturell miljö ger förutsättningar för fortsatt mångkultur. Vår värdegrund med fokus på allas lika värde och värdighet i kombination med en ökad mångfald bland våra lärare lägger stark grund för fortsatt bred rekrytering. Att vi förutom digital närvaro har två campus, varav ett ligger i mångkulturella Södertälje, ökar vår tillgänglighet.

Som **svagheter** ser vi det som också är vår styrka, nämligen att vi är en förhållandevis liten utbildningsaktör. Detta ger begränsade resurser i att exempelvis bredda kursutbudet ytterligare. Vårt närvarokrav är på samma sätt både en styrka och en svaghet. Det minskar vår möjlighet till

rekrytering av den som inte har möjlighet att närvara varken online eller på campus. Vår distanspedagogik behöver vidareutvecklas. Vi har inte en systematiserad uppföljning beträffande breddad rekrytering. En svaghet som breddad rekrytering ger hos oss är att vi ser ett förhöjt avhopp bland studenter från invandratäta områden. Det finns också en risk att olikheter mellan studenter leder till konflikter. En svaghet som vi inte styr över är att studentpengen är relativt låg inom samhälls- och humanistisk utbildning. Vi styr inte heller över anställningsbarheten och bedömer det som en svaghet att vissa av våra yrkesutbildningar ger begränsningar som vi inte kan styra över, som att kvinnor inte kan arbeta som präster i vissa kyrkor och att vissa kyrkor har vikande medlemstal som kan leda till minskade ekonomiska möjligheter till heltidsanställningar.

Som **möjligheter** ser vi den digitala utrustningen som ger ökade möjligheter. Vi ser att vi kan erbjuda fler kortare utbildningar för att attrahera kvinnor. Som liten utbildningsaktör har vi nära till beslut och kan snabbt ta fram och erbjuda attraktiva uppdragsutbildningar. Vi kan attrahera ännu fler studenter för att vi är mångkulturella och kan bli det ännu mer, och vi är starka på funktionshinder och kan exempelvis därför nå de med så kallad ”dubbel utsatthet”, alltså de som både är funktionshindrade och har annan etnisk bakgrund. Vi kan fortsätta utveckla vår strukturella samverkan med folkhögskolor och ser möjligheter att efter pandemin kunna stärka studiesvaga studenter med campusundervisning. Vi kan också utveckla distanspedagogiken och arbeta mer i flipped classroom. Vi ser också möjligheter i utökad samverkan på fler nivåer inklusive civilsamhällets aktörer, där vi som folkrörelseägd högskola har dessa förutsättningar.

Hot utgör CSN:s propåer att alla kurser ska vara del i ett utbildningsprogram, vilket är ett direkt hot mot möjligheter till breddad rekrytering bland dem som vill pröva på högskolestudier eller enbart vill läsa just enstaka kurser. Vi ser också att allt arbete med breddad rekrytering kan slå hårt mot oss som liten aktör vad gäller krav på omfattande studievägledning och pedagogiskt stöd. Vi ser som hot att ökad bredd bland studenter kan leda till obalanser vad gäller deras olika kunskapsnivåer. Vi ser ett hot i Sveriges migrationspolitik och förslag om språkrav. Hot kan också vara om grundskola och gymnasieskola inte fungerar och studenter ofta kommer med otillräckliga förkunskaper trots formell behörighet. Vårt arbete för ökad jämställdhet kan hotas av att de yrken vi utbildar för fortsatt är ojämställda.